

Posudek oponenta práce

Šedá Jolana. *Vliv médií na utváření představ o ideálním vzhledu žen*

Bakalářská práce Jolany Šedé se zabývá vlivem médií na utváření představ o ideálním vzhledu žen. Jde o téma zajímavé a aktuální. Studentka si položila tyto výzkumné otázky: *Mají média vliv na utváření tělesného vzhledu žen? Jak je médii ovlivňován vztah žen ke svému tělu?* (str. 9) Výzkumné otázky by dle mého názoru měly být lépe formulované. Na první otázku lze odpovědět pouze ano - ne, což není příliš vhodné, přičemž odpověď je předem zřejmá i bez toho, aniž bychom museli provádět terénní antropologický výzkum. Druhá otázka je zajímavá, je však také poněkud problematická, protože studentka zjišťuje pouze to, jakým způsobem ženy reflektují vliv médií, nikoliv skutečný (i neuvědomovaný) vliv médií. Zároveň je nutné podotknout, že studentka vhodnější formulaci sama nabízí, a to v části Cíle výzkumu (str. 9).

Pozitivum práce je to, že není školácky dělena na „teoretickou“ a „praktickou“ část, jak tomu často bývá, ale vyspělejší způsobem, kdy jsou data z terénu propojována s informacemi z odborné literatury. Je zřejmé, že je studentce téma velmi blízké, že ji bavilo a že i její respondentky téma zaujalo. To vše velmi oceňuji. Co se metodologie týče, je poměrně dobře popsána. Chyběla mi v ní však větší sociologická reflexe výběru respondentek. Myslím, že šlo o dobře zvolenou skupinu dívek a žen, které mají podobný vztah k péči o vzhled a módě. To, že tyto dívky a ženy ve velké míře čtou časopisy Elle, Dieta apod., nečtou příliš často knihy a dívají se na seriály typu *Ordinace v růžové zahradě*, již předem něco říká o jejich sociálním postavení a habitu. To je potřeba reflektovat. V metodologii také příliš nerozumím tomu, proč bylo město, ve kterém výzkum probíhal, anonymizováno. To dává smysl v případě, kdy jsou v antropologických pracích popisovány například konflikty uvnitř komunity a zveřejnění podrobných informací by mohlo konflikty ještě prohloubit. V případě, kdy studentka zkoumá vliv médií na vnímání vlastního těla a kdy jsou respondentky výzkumu zcela nedohledatelné, pro anonymizaci nevidím žádný důvod.

Co se týká práce s výpověďmi respondentek, studentka je často cituje, což je pozitivní, při následné interpretaci však v podstatě jen stejnými slovy opakuje to samé, co respondentky řekly (např. str. 37, 41, 44, 46, 52, 56, 65). Bylo by žádoucí snažit se o poněkud zajímavější a hlubší interpretaci. Určité nepochopení toho, jakou úlohu hrají v sociální antropologii výpovědi respondentů, je i v tom, že studentka od svých respondentek zjišťuje, „jak to s těmi

médii ve skutečnosti je“. Jako příklad lze uvést tyto úryvky: „Podle mého zjištění od informantek se náš vztah ke svému já liší. Každá žena se vidí jinak, hodnotí se jinak. V tom, jak se vnímáme, nás ovlivňuje i naše okolí. Mnoho žen si samo o sobě dělá jiný obraz, než ve skutečnosti doopravdy je. Jak uvedly mé informantky, většinou se vidíme např. v zrcadle jinak, než doopravdy vypadáme. Většina z žen z výzkumu uvedla, že náš vzhled vidíme mnohem hůř a proto je většina z nás se sebou nespokojena.“ (str. 19). Odvolávat se na respondentky kvůli tomuto „zjištění“: „Podle zjištění od informantek Mladá Fronta DNES je každý den doplněna o nějaký časopis“ (str. 34) považuji taktéž za nevhodné. Pozitivně naopak hodnotím to, že se studentce podařilo získat zajímavé reflexe respondentek, jak konkrétně je média ovlivňují.

Studentka prostudovala dostatečné množství odborné literatury a na několika místech se i poměrně vhodně odvolává na tak velká jména, jako je například Bourdieu. Někdy však studentka s literaturou pracuje nevhodně. Na několika místech chybí po přímé citaci stránka (např. str. 60). Nesmysl je také citovat takové obecně známé banality jako to, že „mezi tištěná média patří noviny a časopisy“ (str. 32), nebo že „noviny jsou periodické tiskoviny, vycházející v krátkých časových intervalech a jsou nejvýznamnějším nositelem reklamy“ (str. 33). Některé odkazy na odbornou literaturu jsou nesrozumitelné, například: „R. C. Wylie (1968) formuloval v knize Nakonečný (1995) následující teze o vlivu sebepojetí na chování jedince“ (str. 18). I následující citace je příkladem nevhodné práce s odbornou literaturou: „Odpovědi od mých informantek bylo mnoho, proto jsem postupovala vědecky a využila k analýze a interpretaci vědeckých metod, konkrétně jsem využila obsahovou analýzu. (Dvořáková 2010)“ (str. 13). Navíc jde o poněkud neobratné vyjadřování. To se v práci vyskytovalo vícekrát, například: „Všechny mnou oslovené mladé ženy neodmítly.“ (str. 16) nebo: „Je značné, že to děti u někoho viděly“ (str. 57).

Přes výše zmíněné výtky jsem přesvědčena, že studentka prokázala, že dokáže naplánovat, realizovat a zpracovat smysluplný terénní výzkum. Její bakalářskou práci **doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit stupně velmi dobře minus.**

V Praze 9. 8. 2016

PhDr. Tereza Hyánková, PhD.